

maa forfaste den Ordning, som finder Sted, naar man tillader, at Privatister gaa op til Artium ved de lærde Skoler, Forholdet er jo nemlig det, at de Lærere, der virke ved Forberedelseskursus ved Polyteknisk Læreanstalt, saa deres faste Timebetaling efter Direktørens Bestemmelse og ere ganske uinteresserede i, hvor vidt der er flere eller færre Elever paa Forberedelseskursus. De ere altsaa i den Henseende stillede ganske paa samme Maade som Lærerne ved de lærde Skoler. Jeg mener efter disse Dplysninger, at der ikke er nogen særlig Grund til at kritisere den Ordning, som nu finder Sted. Men jeg skal i øvrigt tilføje, at hvis man vil gaa til at oprette Statskursus, vil det ikke møde nogen afgørende Hindring fra min Side, og jeg tror i og for sig, at dette har sine Fordele. Nu har det vist sig, at disse Kursus med Lethed kunne bære sig. De medføre den store Fordel, at Eleverne spare omtrent Halvdelen af Udgiften til Undervisningen i det Læreaar, der gaar forud for deres Afgangseksamen, idet jeg ikke tror, at det ærede Medlem havde Ret i sin Bemærkning om, at disse Kursus endogfaa ere dyrere end de private Kursus. Efter de Dplysninger, der ere forelagte mig, er det omtalte Kursus halvt saa billig som de andre, og det er sikkert en ren Undtagelse, hvis en enkelt Elev bliver nødt til at tage særlige Timer for at forberede sig i det 3dje fremmede Sprog, som han ikke har taget med ved Forberedelseseksamen. De Herrer ville altsaa se, at naar de i Virkeligheden frembyde stor Garanti for en god Undervisning og dernæst gøre det muligt for Eleverne at slippe omtrent med Halvdelen af Betalingen for Undervisningen, vilde det som Statskursus være en endnu farligere Konkurrent over for private Kursus, som man hidtil ikke har ment at kunne udelukke fra at kunne forberede Elever.

Sloth: Det er kun nogle Bemærkninger angaaende det Samraad, som har fundet Sted mellem den højtærede Minister og Finansudvalget om en Rentenedsættelse af Sorø Akademis og Kommunitetets Midler, jeg agter at gøre. Denne Bestræbelse for Rentenedsættelse har min fulde Sympati. Det er jo i Grunden den eneste Hjælp og Støtte for det producerende Samfund og særlig Landbruget, der virkelig har nogen Betydning. Alt andet, hvad der kan gøres fra Statens Side, forekommer mig at være rene Smaating — derom er jeg fuldstændig enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (P. Christensen); man kan støtte og regulere lidt hift og her, men det

forflaar i Virkeligheden ikke noget. Derimod vilde en almindelig Rentenedsættelse i samme Forhold, som Baerne ere sunkne i Pris, sikkert frugte noget ude i Befolkningen. Men saa enig jeg er med det ærede Medlem for Sorø i Konklusionen, lige saa fæslagtig forekommer det mig, at han danner Præmisserne. Det er noget af at begynde ved den fejle Ende af denne Sag og det af to Grunde. For det første navnlig tror jeg ikke, at man paa dette Spørgsmaal virkelig vil tage nogen Strid op paa Finansloven, og den anden Grund er denne, at der her er Tale om saa smaa Midler i Forhold til de mange andre Midler, der udlænes i Landefendomme, og som ikke komme med her ind under. De Midler, her er Tale om, have i Sammenligning hermed uhyre lidt Betydning, de udgøre kun 13—14 Millioner Kr., hvorimod Overformynderiets Midler andrage ca. 70 Millioner Kr. og Sparekassernes Udlaan i faste Ejendomme andrage ca. 250 Millioner Kr., foruden hvad der lænes ud af private Midler. Dertil kommer yderligere, at disse 14 Millioner Kr., som lænes ud af Sorø Akademis og Kommunitetets Midler, gennemgaaende, gaar jeg ud fra, ere udlænte i faste, solide og gode Panter, altsaa Panter, der, hvad Dag de ville, kunne staffe sig Penge til 3½ pCt. ved at opsigge Pengene og læne i Kreditforeningerne i Stedet for at sende Andragender om Redsættelse i Renten til Ministeren og staa og tale om det her i Tinget. I alle Tilfælde, hvis det kun skulde være for et enkelt Aar, at der var Tale om at faa denne Rentenedsættelse, vilde jeg sige, at det var ligefrem at gøre disse Debitorer Stude, og at de da vilde have en ubetinget Fordel af at gaa ind i Kreditforeningerne. Det ærede Medlem for Sorø tager storligen fejl, naar han tror, at det er Agerrenter at tage 4 pCt., som han udtrykte sig. Nej, det ærede Medlem huffer ikke paa, at vi have Loven af 6te April 1855, der bestemmer, at den legale, offentlige Rente er 4 pCt., at vi have en Lov, der i Virkeligheden giver Regeringen og Bestyreren af disse offentlige Midler Anledning til at holde fast paa disse 4 pCt. saa længe som muligt paa den ene Side og paa den anden Side hjælpe til ude i Befolkningen at holde den Tro vedlige, at 4 pCt. virkelig er den normale Rente, som man kan være bekendt at tage. Det forekommer mig, at det er det Punkt, hvorpaa man skal rette Opmærksomheden. Det Parti, jeg hører til, prøvede i Fjor at rette vore Bestræbelser paa at faa den omtalte Lov forandret. Det er noget, alle maa være enige om, at, skulle vi have en Lov om en fast Rentefod, skal det ikke